

Arten af de Institutioner, Lovforslaget angaar, eller for selve Lovforslagets Indhold. Med Hensyn til det førstnævnte tør det siges, at Udviklingen forlængst har ændret de oprindelige Sparekasser til tillige at være Laanekasser, at Statsmagten lige fra Begyndelsen af 1830erne til højt op i Tiden har søgt at fremme denne Udvikling, at Lovgivningsmagten har godkendt den ved Loven af 28. Maj 1880 om „Spare- og Laanekasser“, og at Sparekasserne kun ved Foreningen af Opsparings- og Udlaansvirksomheden vil være i Stand til at opfylde den samfundsøkonomiske Mission, som de utvivlsomt har haft og endnu længe vil have. Hyad angaar Lovforslagets Indhold, da fremhæves jo allerede i § 1 begge Sider af de omhandlede Institutioners Væsen: *Sparekassen* i „a. Modtagelse af Indskud“, *Laanekassen* i „b. Anbringelse af Midlerne“. Af alle Grunde vil derfor formentlig Titelen „Forslag til Lov om Spare- og Laanekasser“, saaledes som foreslaaet af en Del af Udvalget, være at foretrække.

Angaaende Forbudet i § 1 b. mod at diskontere eller yde Laan paa Veksler og den med Hensyn til Veksler hidtil fulgte Praksis skal jeg bemærke, at naar det i den nugældende Sparekasselovs § 11 hedder: „Denne Lov kommer ikke til Anvendelse paa Banker eller lignende Pengeinstitutioner. . . . som driver Vekselomsætning“, saa er Udtrykket „Omsætning“ her vedvarende og formentlig med Rette fortolket ud fra det Synspunkt, at der til en Omsætning nødvendigvis hører baade et Køb og et Salg (Køberen køber, Producenten sælger, den handlende omsætter, o: han køber og sælger). Derfor har det altid været anset som fuldt ud tilladeligt, at en Sparekasse diskonterede, o: købte Veksler, kun maatte den ikke forpligte sig vekselretlig, o: den maatte ikke omsætte (rediskontere) Vekslerne, hvorved den vilde komme til at forpligte sig som nævnt. Herom hedder det allerede i en Skrivelse af 3. Januar 1881 fra Indenrigsministeriet til Amtmanden over Viborg Amt i Anledning af en Forspørgsel fra Spare- og Laanekassen for Skive Købstad og Omegn, „at der ikke udfordres nogen Tilladelse herfra for Spare- og Laanekassen til at fortsætte den i sammes Vedtægters § 4 angivne Virksomhed, der ikke skønnes at falde udenfor de i bemeldte Lovs § 11 for Sparekassevirksomhed afstukne Grænser, hvilket derimod vilde blive Tilfældet, dersom Kassens Virksomhed omfattede ikke blot som nu Erhvervelse (Diskontering) af Veksler, men egentlig Vekselomsætning, det vil sige Vekseltransaktioner, der medfører vekselretlige *Forpligtelser* for Kassen“.

Endmindre har det derfor været anset som utilladeligt, at en Sparekasse gav Udlaan mod Gældsbevis i Form af en Veksel. Denne Anbringelsesmaade er i Virkeligheden kun en Form for Udlaan mod Kautions paa kort Tid og har intet med Diskontering at gøre, idet Vekselen her først kommer til Eksistens som Bevis for den ved det afsluttede Laan stiftede Gæld, medens den diskonterede Veksel eksisterer forud for Diskonteringen. Det er antagelig om denne Anbringelsesmaade, der tales i en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 2. September 1893 til Lysgaard m. fl. Herreders Spare- og Laanekasse, hvori det hedder, „at en Virksomhed, der indskrænker sig til Udlaan mod Veksler, ikke skønnes at falde ind under „Vekselomsætning“, jfr. Lov om Spare- og Laanekasser af 28. Maj 1880 § 11, og at der derfor ikke findes noget til Hinder for, at Sparekassen udøver den nævnte Virksomhed“.

Da de to omtalte Anbringelsesmaader efter det anførte maa siges — tilmed med Myndighedernes fulde Billigelse — at have vundet Hævd indenfor Sparekasserne, og da et Forbud mod fremdeles at anvende dem formentlig vil — udelukkende til Fordel for Bankerne — komme til at virke hemmende paa deres nuværende Virksomhed og fremtidige Udvikling (Diskontering af Veksler anvendes navnlig af Sparekasserne paa vore Fiskepladser), kunde der formentlig være Anledning til at lade Bestemmelsen om et saadant Forbud ganske udgaa af Forslaget, saaledes som af et Medlem af Udvalget (se Blad 70—4) foreslaaet, eller dog i det mindste, som af en anden Del af Udvalget foreslaaet (jfr. Blad 70—2), indskrænke det til at gælde Diskontering af og Laan paa Veksler (Laan mod Veksler som Haandpant?), medens Udlaan mod Gældsbevis i Vekselform fremdeles tillodes.

Skulde den her omhandlede Indskrænkning i Forening med de andetsteds i Forslaget indeholdte Indskrænkninger i Sparekassernes Anbringelsesfrihed opretholdes, vilde der formentlig være al Anledning til paa anden Maade at holde